

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Одеського національного
медичного університету

«2» грудня 2025 року

Протокол № 6

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Одеського національного
медичного університету
Валерій ЗАПОРОЖАН

Введено в дію наказом ректора
ОНМедУ

від «2» грудня 2025 року

№ 653-0

**Положення про забезпечення гендерної рівності
в Одеському національному медичному університеті**

Одеса, 2025 р.

Обґрунтування. Гендерна рівність є фундаментальним правом людини та ключовим принципом міжнародного права. Вона закріплена в численних міжнародних документах та національних конституціях багатьох країн. В Загальній декларації прав людини проголошено, що всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах, без будь-якої різниці, зокрема щодо статі. Також це право підтверджується в таких документах, як Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права та Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW). Досягнення гендерної рівності та розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат є однією з 17 Цілей сталого розвитку ООН (Ціль 5). Гендерна рівність передбачає, що жінки та чоловіки, дівчата та хлопці мають рівні права, ресурси, можливості та захист від дискримінації. Вона необхідна для досягнення сталого розвитку, миру та безпеки.

Всі працівники та здобувачі вищої освіти в Одеському національному медичному університеті (далі – ОНМедУ) мають право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, а захист і забезпечення зазначених прав є одним з ключових завдань адміністрації ОНМедУ.

1. Загальні положення

1.1. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ розроблено з метою:

- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті та впровадженні важливих для життя ОНМедУ рішень;
- недопущення стигматизації або дискримінації за ознакою статі;
- запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства;
- забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;
- виховання і пропаганди серед працівників та здобувачів освіти Університету культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;
- повагу до гідності кожної людини.

1.2. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ є базовим локальним нормативно-правовим актом у сфері рівного доступу до освіти,

рівних можливостей кар'єрного зростання та управлінських процесів, що визначає основні принципи, цільові групи, стратегічні цілі та завдання впровадження державної політики стосовно забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері освіти, науки і роботи в ОНМедУ.

1.3. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ ґрунтується на:

- Конституції України;
- Законі України «Про освіту»;
- Законі України «Про вищу освіту»;
- Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
- Указі Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019;
- Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 року № 286-Р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки»;
- Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 року № 1163-р «Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації»;
- Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2023 р. № 815-р «Про схвалення Національної стратегії подолання гендерного розриву в оплаті праці на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2023-2025 роки»;
- Розпорядженні Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 260-р «Про затвердження операційного плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року».

1.4. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ розроблено з урахуванням міжнародно-правових актів щодо забезпечення гендерної рівності та зорієнтовано на імплементацію положень:

- Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;

- Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами;
- Конвенції Генеральної конференції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури з подолання дискримінації в освіті;
- Стратегії гендерної рівності Ради Європи;
- Рекомендації Європейської комісії щодо впровадження Планів гендерної рівності в межах рамкових програм з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» 2021-2027 рр.

1.5. ОНМедУ засуджує будь які прояви дискримінаційного характеру та гендерне насильство на робочому місці й у освітньому процесі, а також зобов'язується протидіяти цьому явищу.

ОНМедУ визнає важливість конфіденційності у питаннях гендеру. Всі особи, які долучені або відповідальні за впровадження цього Положення (співробітники ОНМедУ, його відокремлених структурних підрозділів, члени/чині студентського самоврядування), мають безумовно дотримуватися конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин ОНМедУ необхідне для захисту безпеки інших).

1.6. У Положенні про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ застосовано такі терміни і поняття:

- гендер - соціально закріплені ролі, поведінка, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належним для жінок і чоловіків, гендер стосується соціокультурних ролей і стосунків між чоловіками та жінками (це те, що формується суспільством; ці стосунки та ролі можуть бути різними на різних етапах розвитку суспільства, вони є продуктом виховання й освіти, це різні, але однаково важливі потреби, однакова відповідальність);

- гендерна політика - це цілеспрямована діяльність ОНМедУ із забезпечення та гарантування рівних прав, свобод та можливостей для жінок і чоловіків, утвердження гендерної демократії, формування гендерної культури серед усіх учасників освітнього процесу, захисту від дискримінації за ознакою статі, що є визначальною умовою досягнення гендерної рівності;

- гендерна рівність - рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства;

- дискримінація за ознакою статі - обмеження можливостей і прав, здійснення символічного насильства або надання найбільшого сприяння для осіб на підставі їхньої статі чи гендерної ідентичності, ситуація, за якої особа та/або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;

- рівні права жінок і чоловіків - відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі;

- рівні можливості жінок і чоловіків - рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків;

- сексизм - ідеологія та практика (у тому числі мовно-дискурсивна) дискримінації людей за ознакою статі, що базується на уявленні про переваги моральних, інтелектуальних, культурних, фізичних та інших якостей однієї статі над іншою.

Інші терміни стосовно питань тендеру у цьому Положенні вживаються у значенні, наведеному у Законах України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

1.7. Положення про гендерну рівність в ОНМедУ базується на принципах і має цілі:

- комплексне впровадження гендерної рівності в ОНМедУ, шанування людської гідності, унеможливлення будь-яких проявів дискримінації в освітньому процесі та/або науково-дослідній діяльності (здійснюється у контексті імплементації європейських стандартів належного врядування та ствердження прав і свобод людини);

- дотримання демократичних цінностей, свобод, рівності, справедливості, демократії, верховенства права, поваги до людської гідності та недискримінації;

- орієнтація на кращі міжнародні стандарти та практики у сфері освіти і науки;

- подальше поширення інформації про рівність, різноманіття та недискримінацію;
- забезпечення належних можливостей професійній спільноті в ОНМедУ щодо використання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- удосконалення освітнього процесу та просвітницької складової для утвердження ідей гендерної рівності, поваги до людської гідності та інших основоположних прав і свобод;
- впровадження практик інклюзивності у сфері освіти як основи для подолання наслідків військових дій і післявоєнної відбудови України з метою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- забезпечення рівних можливостей та прав для всіх здобувачів вищої освіти та співробітників ОНМедУ незалежно від їх статі, гендерної ідентичності, національності, фізичних можливостей, соціального статусу тощо;
- створення безпечного та сприятливого середовища для навчання та роботи, яке б відповідало потребам всіх учасників освітнього процесу;
- інтеграція гендерного виміру у зміст досліджень та викладання;
- протидія появі стереотипів в середовищі ОНМедУ;
- гендерна рівність при прийомі на роботу та кар'єрному зростанні з врахуванням вимог чинного законодавства;
- досягнення гендерного балансу на керівних посадах та на рівні прийняття рішень;
- забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок;
- залучення спільноти ОНМедУ, зокрема й студентства, до відзначення важливих дат, присвячених проблемам гендерної рівності, недискримінації, гендерного насильства.

1.8. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ першочергово зорієнтоване на цільові групи:

- здобувачки і здобувачі освіти - студентки/студенти, аспірантки/аспіранти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою її здобуття;
- управлінський, педагогічний та науково-педагогічний персонал у сфері освіти, який забезпечує ефективність та якість її функціонування, від чиїх

уявлень, поглядів, ідеалів, оцінок та переконань значною мірою залежить світогляд майбутніх поколінь;

- батьки та законні представники здобувачок і здобувачів освіти, які здійснюють виховання дітей та молоді, формують їх уявлення про світ та є взірцем поведінки.

1.9. Положення про забезпечення гендерної рівності впроваджується у всіх структурних підрозділах ОНМедУ та сферах діяльності університетської спільноти.

2. Комісія з питань гендерної рівності

2.1. Комісія з питань гендерної рівності (далі - Комісія) є робочим органом ОНМедУ і створюється за наказом ректора з урахуванням пропозицій Первинної профспілкової організації ОНМедУ та Студентської ради ОНМедУ та реалізує норми Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ.

Загальна кількість членів Комісії складає 7 осіб.

До складу Комісії входять:

- Уповноважена особа з питань гендерної рівності (призначається за наказом ректора за поданням вченої ради ОНМедУ);

- п'ять працівників ОНМедУ з числа активних досвідчених фахівців(чинь) з урахуванням пропозицій ректора і Первинної профспілкової організації ОНМедУ;

- один здобувач(ка) освіти від Студентської ради ОНМедУ.

2.2. Комісія:

- проводить роз'яснювальну роботу серед трудового колективу та здобувачів вищої освіти ОНМедУ щодо попередження порушення гендерної рівності;

- надає консультативну та інформаційну підтримку керівництву структурних підрозділів щодо попередження дискримінації за гендерними ознаками;

- готує та оприлюднює для колективу ОНМедУ на офіційному вебсайті щорічний звіт про проведені заходи щодо попередження та боротьби з дискримінацією за гендером;

- готує проект звіту ОНМедУ про виконання операційного плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» (до 01 березня щорічно, починаючи з 2026 року);

- розробляє та впроваджує Програму заходів із забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ, плани з реалізації вимог цього Положення;

- розробляє індикатори гендерної рівності та показує основні результати впровадження Програми забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ.

Комісія може надавати пропозиції щодо вдосконалення цього Положення.

2.3. Питання, що належать до компетенції Комісії, розглядаються на її засіданнях, які проводяться за потребою. Засідання Комісії може проводитись за допомогою дистанційних засобів зв'язку у реальному часі.

На першому засіданні члени Комісії обирають голову та визначають план заходів для реалізації етапів Програми заходів із забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ.

Голова та члени Комісії:

- сприяють проведенню антидискримінаційної інформаційної кампанії в ОНМедУ, зокрема майстер-класів, тренінгів та інших форм навчання з питань прав людини та попередження дискримінації або сексуальних домагань;

- надають керівництву пропозиції щодо участі ОНМедУ у спільних проектах навчання з питань попередження дискримінації або сексуальних домагань в Україні та за кордоном.

Члени Комісії мають право знайомитись зі всіма матеріалами розслідування про порушення гендерної рівності, про дискримінацію особи за ознаками статі тощо (скаргами, повідомленнями, поясненнями).

2.4. Комісія зобов'язана дотримуватись засад поваги до приватного життя та захисту персональних даних працівників і здобувачів вищої освіти Університету.

2.5. Застосування положень цього Положення та повноважень Комісії не виключає можливості застосування норм чинного законодавства України щодо захисту особою її прав.

3. Програма заходів із забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ: напрямки роботи та завдання

3.1. Програма заходів із забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ є невід'ємною частиною цього Положення і безпосередньо враховує рекомендації

Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та операційного плану заходів на 2025-2027 роки, що зазначені у пункті 1.3 Положення.

3.2. Відповідно до цих рекомендацій у Програмі заходів із забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ визначено такі напрями роботи для впровадження гендерної рівності з врахуванням вимог чинного законодавства:

- 1) Забезпечення балансу роботи та особистого життя.
- 2) Забезпечення гендерного балансу у лідерстві та прийнятті рішень.
- 3) Забезпечення та гарантування рівності при прийомі на роботу та кар'єрному зростанні.
- 4) Інтеграція гендерного виміру в науково-дослідницький і викладацький зміст.
- 5) Проведення заходів проти гендерного насильства, включаючи сексуальні домагання.
- 6) Проведення наскрізних заходів, заходів з провадження інформування та моніторингу плану гендерної рівності.
- 5) Дотримання принципів гендерної рівності при створенні положень, посадових інструкцій тощо (з врахуванням вимог чинного законодавства).

4. Подання скарг щодо порушення гендерної рівності

4.1. Якщо працівник(ця), здобувач(ка) вищої освіти чи інша особа вважає, що по відношенню до них в ОНМедУ було порушено вимоги щодо забезпечення гендерної рівності, така особа може подати відповідну скаргу / повідомлення до Комісії з гендерної рівності.

4.2. Посадова особа або робочий орган ОНМедУ при отриманні скарги / повідомлення про порушення гендерної рівності, про дискримінацію особи за ознаками статі, повинні невідкладно проінформувати про це Уповноважену особу з питань гендерної рівності та обов'язково залучити до розгляду скарги / повідомлення з правами вирішального голосу Уповноважену особу з питань гендерної рівності або іншого представника Комісії.

4.3. Скарга / повідомлення про порушення гендерної рівності особа може також подаватись безпосередньо до Уповноваженої особи з питань гендерної рівності або до Комісії. У цьому випадку всі матеріали справи невідкладно передаються до відповідної посадової особи ОНМедУ згідно з вимогами

Положення про запобігання і протидію дискримінації, врегулювання конфліктних ситуацій з подальшою участю Уповноваженої особи з питань гендерної рівності або іншого представника Комісії у розгляді скарги / повідомлення.

4.4. Скарга подається в електронному чи паперовому вигляді та повинна містити: прізвище та ім'я скаржника, а також детальний опис обставин, за яких, на його думку, відбулося порушення вимог забезпечення гендерної рівності. Збереження конфіденційності інформації про порушення гендерної рівності, дискримінацію за ознаками статі конкретної особи, є безумовним обов'язком кожної посадової особи ОНМедУ.

5. Розгляд скарги щодо порушення гендерної рівності

5.1. Після отримання скарги та проведення консультації зі скаржником і іншою стороною(ами) конфлікту, скаржник може обрати такі способи вирішення питання дискримінації:

- неформальна процедура;
- формальна процедура;
- відмова від необхідності реагування.

5.2. На підставі рішення за результатами розгляду скарги ректор ОНМедУ в межах своїх повноважень має право приймати відповідні рішення (вчиняти дії, вживати заходи), передбачені чинним законодавством.

6. Вимоги до змісту друкованих матеріалів і публічних висловлювань

6.1. Для поширення Положення про гендерну рівність у власних онлайн і друкованих матеріалах, а також публічних висловлюваннях працівників ОНМедУ:

- забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті (щодо осіб чи групи осіб на основі статі);
- заохочується наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації (якщо доречно);
- допускається можливість публікувати дані в аналітичних матеріалах, беручи до уваги гендерну та недискримінаційну компоненти аналізу.

6.2. В основних напрямках діяльності та в аналітичних матеріалах основних проектів ОНМедУ зобов'язується дотримуватися вимог забезпечення гендерної рівності.

6.3. Структурні підрозділи, колегіальні, робочі органи, органи самоврядування та посадові особи ОНМедУ повинні дотримуватися у своїй діяльності, публічних висловлюваннях (повідомленнях) та публічних матеріалах засад гендерної недискримінації.

6.4. Адміністрація ОНМедУ в межах своїх повноважень має право в разі порушення вищезазначених положень вживати відповідних передбачених законодавством заходів.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ, а також зміни та/або доповнення до неї, затверджуються вченою радою ОНМедУ та вводиться в дію наказом ректора.

7.2. Положення про забезпечення гендерної рівності в ОНМедУ є обов'язковою до виконання всіма структурними підрозділами.

7.3. Контроль за виконанням цього Положення покладається на посадових осіб ОНМедУ відповідно до їх функціональних обов'язків.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

Начальник навчального відділу

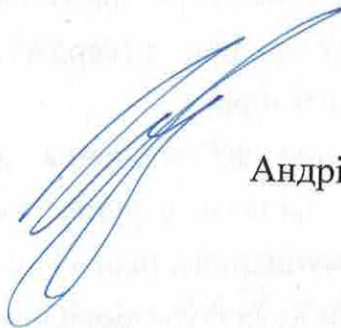
Ірина АННЕНКОВА

Начальник методичного відділу

Наталія КУСИК

Начальник юридичного відділу

Андрій ЩУР